ក្រសួងសុខាភិបាល រដ្ឋញូវសៅវែល (NSW Health)

វ៉ាក់សាំងជំងឺខាន់ស្លាក់ តេតាណូស និងក្អកមាន់ (រោគក្អកមាន់) (dTpa)

សន្លឹកព័ត៌មានសម្រាប់ឪពុកម្តាយ

រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលីផលិតវ៉ាក់សាំងមួយចំនួនសម្រាប់មនុស្សវ័យជំទង់ដោយឥតគិតថ្លៃនៅក្រោមកម្មវិធីចាក់ថ្នាំបង្ការថ្នាក់ជាតិ (NIP)។

សំណួរ៖ តើជំងឺខាន់ស្លាក់ តេតាណូស និងក្អកមាន់ (រោគក្អកមាន់) ជាអ្វី?

ជំងឺខាន់ស្លាក់ គឺជាការឆ្លងបាក់តេរី ដែលឆ្លងរាលដាលយ៉ាងងាយស្រួល និងអាចបណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាក្នុងការដកដង្ហើម ឈឺស្បែក ឬការរលាកសាច់ដុំបេះដូង ឬសរសៃប្រសាទ។

ជំងឺតេតាណូស គឺជាជំងឺគ្រោះថ្នាក់ដែលបង្កឡើងដោយបាក់តេរី។ វាប៉ះពាល់ដល់សរសៃប្រសាទ ហើយអាចបង្កឱ្យមានការកន្ត្រាក់សាច់ដុំធ្វើឱ្យឈឺសាច់ដុំយ៉ាងខ្លាំង ការជាប់គាំងសន្លាក់ថ្គាម និងភាពស្មុគស្មាញផ្សេងទៀត ដូចជារលាកសួត ឬបាក់ឆ្អឹង (បណ្តាលមកពីការកន្ត្រាក់សាច់ដុំ)។

ជំងឺក្អកមាន់ គឺជាការឆ្លងរោគដោយបាក់តេរី ដែលបណ្តាលឱ្យក្អកធ្ងន់ធ្ងរ និងពិបាកដកដង្ហើម។ ចំពោះទារក វាអាចគំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិត។ ចំពោះកុមារធំ និងមនុស្សពេញវ័យ ការក្អកអាចមានរយៈពេលជាច្រើនខែ។

សំណួរ៖ តើជំងឺទាំងនេះឆ្លងរាលដាលយ៉ាងដូចម្តេច?

ជំងឺខាន់ស្លាក់ ឆ្លងរាលដាលតាមរយៈការក្អក កណ្តាស់ ឬការប៉ះនឹងទឹករំអិលចេញពីមាត់ ច្រមុះ ឬស្បែករបស់អ្នកដែលមានមេរោគឆ្លង។

ជំងឺតេតាណូស បណ្តាលមកពីបាក់តេរីនៅក្នុងដី។ វាចូលទៅក្នុងខ្លួនតាមរយៈការកាត់ ការកោសដាច់ ឬរបួសដែលមានភាពកខ្វក់ ធូលី ឬលាមកសត្វ។

ជំងឺក្អកមាន់ ឆ្លងរាលដាលតាមរយៈដំណក់តូចៗចេញពីការក្អក ឬកណ្តាស់។ អ្នកដែលមិនបានទទួលការព្យាបាលអាចធ្វើឱ្យឆ្លងរាលដាលរហូតដល់ទៅ 3 សប្តាហ៍បន្ទាប់ពីការក្អករបស់ពួកគេចាប់ផ្តើម។

សំណួរ៖ តើវ៉ាក់សាំងដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច?

វ៉ាក់សាំងជួយប្រព័ន្ធភាពស៊ាំរបស់អ្នកប្រឆាំងនឹងការឆ្លងមេរោគ។ ប្រសិនបើមនុស្សដែលបានចាក់វ៉ាក់សាំងប៉ះពាល់នឹងការឆ្លងមេរោគទាំងនេះ ប្រព័ន្ធភាពស៊ាំរបស់ពួកគេអាចទប់ទល់នឹងជំងឺនេះបានប្រសើរជាងមុន ទាំងការទប់ស្កាត់ការវិវត្តនៃជំងឺ ឬធ្វើឱ្យវាមិនសូវធ្ងន់ធ្ងរ។

សំណួរ៖ តើវ៉ាក់សាំងមានប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងណាដែរ?

វ៉ាក់សាំងនេះមានប្រសិទ្ធភាពខ្លាំងណាស់ក្នុងការទប់ស្កាត់ជំងឺខាន់ស្លាក់ និងតេតាណូស ហើយមានប្រសិទ្ធភាពប្រហែល 80% ប្រឆាំងនឹងជំងឺក្អកមាន់។

សំណួរ៖ តើកូនខ្ញុំត្រូវការចាក់ប៉ុន្មានដូស?

ប្រសិនបើកូនរបស់អ្នកបានបញ្ចប់វគ្គ 3 ដូស នោះកូនរបស់អ្នកត្រូវការ 1 ដូសជំរុញនៃ **វ៉ាក់សាំង dTpa** នៅអាយុ 12-13 ឆ្នាំដើម្បីបន្តរក្សាការការពាររហូតដល់ភាពពេញវ័យដំបូង។

ប្រសិនបើកូនរបស់អ្នកមិនដែលបានចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺខាន់ស្លាក់ តេតាណូស និងក្អកមាន់ទេ ពួកគេនឹងត្រូវការវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺខាន់ស្លាក់-តេតាណូសចំនួន 3 ដូស។ យ៉ាងហោចណាស់មួយដូសនៃដូសវ៉ាក់សាំងទាំងនេះក៏ការពារប្រឆាំងនឹងជំងឺក្អកមាន់ដែរ ដោយមានគម្លាតយ៉ាងហោចណាស់ 4 សប្តាហ៍រវាងដូសទាំងនោះ។

សំណួរ៖ តើអ្នកណាគួរចាក់វ៉ាក់សាំងនេះ?

មនុស្សវ័យជំទង់ទាំងអស់គួរតែបានចាក់មួយដូសនៃ **វ៉ាក់សាំង dTpa** ដើម្បីការពារប្រឆាំងនឹងជំងឺខាន់ស្លាក់ តេតាណូស និងក្អកមាន់។

ដូសជំរុញនេះមានសារៈសំខាន់ក្នុងការរក្សាភាពស៊ាំរបស់ពួកគេឱ្យរឹងមាំបន្ទាប់ពីការចាក់វ៉ាក់សាំងកុមារភាពមុន។ ប្រសិនបើកូនរបស់អ្នកធ្លាប់បានចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺខាន់ស្លាក់-តេតាណូសពីមុនមក ពួកគេនៅតែអាចចាក់វ៉ាក់សាំង dTpa ដើម្បីបន្ថែមការការពារប្រឆាំងនឹងជំងឺក្អកមាន់។

សំណួរ៖ តើអ្នកណាមិនគួរចាក់វ៉ាក់សាំង?

កុំចាក់វ៉ាក់សាំងដល់អ្នកដែល៖

- **មានប្រតិកម្មអាលែហ្សីធ្ងន់ធ្ងរ (អាណាហ្វីឡាក់ទិច) ទៅនឹងដូសពីមុន**
- **មានប្រតិកម្មអាលែហ្សីធ្ងន់ធ្ងរចំពោះធាតុផ្សំនៅក្នុងវ៉ាក់សាំង។**

សំណួរ៖ តើស្ត្រីមានផ្ទៃពោះអាចចាក់វ៉ាក់សាំងនេះបានទេ?

បាទ/ចាស។ មនុស្សដែលមានផ្ទៃពោះគួរតែចាក់វ៉ាក់សាំងចន្លោះពី 20 ទៅ 32 សប្តាហ៍នៃរាល់ការមានផ្ទៃពោះ ដែលការនេះវាអាចជួយការពារទារកនៅក្នុងពីរបីខែដំបូងនៃការមានផ្ទៃពោះ។

ប្រសិនបើបុគ្គលមិននោះមិនកំពុងត្រូវបានចាក់វ៉ាក់សាំងនៅសាលារៀន ឬតាមរយៈមជ្ឈមណ្ឌលរៀនភាសាអង់គ្លេសសកម្ម (IEC) នោះពួកគេនឹងត្រូវទៅចាក់វ៉ាក់សាំងនៅ GP ឬឱសថស្ថាន។ នៅថ្ងៃចាក់វ៉ាក់សាំង គិលានុបដ្ឋាកនឹងសួរសិស្សស្រីថាតើពួកគេមានផ្ទៃពោះឬអត់។ ប្រសិនបើសិស្សឆ្លើយថាចាស នាងនឹងមិនត្រូវបានគេចាក់វ៉ាក់សាំងទេ។ នាងនឹងត្រូវបានណែនាំឱ្យនិយាយជាមួយឪពុកម្តាយ ឬវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់នាង ហើយនឹងត្រូវបានផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតសម្រាប់សេវាជំនួយ។

សំណួរ៖ តើវ៉ាក់សាំងមានសុវត្ថិភាពប៉ុណ្ណាដែរ?

វ៉ាក់សាំងនៅប្រទេសអូស្ត្រាលីមានសុវត្ថិភាពណាស់។ វ៉ាក់សាំងត្រូវតែឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យសុវត្ថិភាពយ៉ាងតឹងរឹង មុនពេលមានការអនុម័តដោយរដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងលើទំនិញទាក់ទងនឹងការព្យាបាល (TGA)។ TGA ក៏តាមដានលើសុវត្ថិភាពវ៉ាក់សាំងផងដែរបន្ទាប់ពីការប្រើប្រាស់រួច។

សំណួរ៖ តើវ៉ាក់សាំងមានផ្ទុកអ្វីខ្លះ?

វ៉ាក់សាំងនេះមានផ្ទុកបរិមាណតិចតួចនៃ៖

- **អាលុយមីញ៉ូអ៊ីដ្រូសែន និងផូស្វាត**
- **សារធាតុ formaldehyde**
- **ប៉ូលីសុរប៊ីត 80 (polysorbate 80)**
- **គ្លីស៊ីន (glycine)។**

វាក៏ត្រូវបានប៉ះពាល់ទៅនឹងសារធាតុពីសន្តានគោផងដែរនៅក្នុងអំឡុងពេលផលិត។

សំណួរ៖ តើវ៉ាក់សាំងមានផលប៉ះពាល់បន្ទាប់បន្សំអ្វីខ្លះ?

ផលប៉ះពាល់បន្ទាប់បន្សំកម្រិតស្រាលគឺជារឿងធម្មតា ហើយអាចរួមមាន៖

- **ឡើងក្រហម ហើម ឬឈឺចាប់នៅកន្លែងចាក់វ៉ាក់សាំង**
- **គ្រុន។**

ផលប៉ះពាល់បន្ទាប់បន្សំធ្ងន់ធ្ងរគឺកម្រមានណាស់។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមពិនិត្យមើលព័ត៌មានឱសថសម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ (CMI) នៅតាមគេហទំព័រ health.nsw.gov.au/schoolvaccination។ ប្រសិនបើអ្នកព្រួយបារម្ភអំពីផលប៉ះពាល់បន្ទាប់បន្សំ សូមទាក់ទង GP (វេជ្ជបណ្ឌិតព្យាបាលជំងឺទូទៅ) របស់អ្នក។

សំណួរ៖ តើអ្វីទៅប្រតិកម្មអាណាហ្វីឡាក់ទិច (anaphylaxis)?

ប្រតិកម្មអាណាហ្វីឡាក់ទិចគឺជាប្រតិកម្មអាលែហ្ស៊ីដ៏កម្រ ប៉ុន្តែធ្ងន់ធ្ងរ។ វាអាចបណ្តាលឱ្យសន្លប់ ឬស្លាប់ ប្រសិនបើមិនបានព្យាបាលឱ្យបានឆាប់រហ័ស។ អ្នកផ្តល់សេវាចាក់ថ្នាំបង្ការត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលដើម្បីគ្រប់គ្រងប្រតិកម្មអាណាហ្វីឡាក់ទិចនេះ។

សំណួរ៖ ចុះបើមនុស្សម្នាក់ធ្លាប់មានប្រតិកម្មចំពោះវ៉ាក់សាំងមុន?

ប្រសិនបើអ្នកជំងឺមិនធ្លាប់មានប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរភ្លាមៗចំពោះវ៉ាក់សាំងពីមុនទេ វាមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់ពួកគេក្នុងការចាក់វ៉ាក់សាំង dTpa។